

Lélekemelő volt Zalatnay tiszteletes úr záró áldása, majd a Székely Himnusz eléneklésével ért véget a szertartás.

Mindenki fegyelmezetten tűrte a nem éppen kellemes időjárási viszonyokat. Kárpótlásul a tiszteletes úr szeretetteljesen meghívta a híveket egy kis melegedésre az „ebédlőbe”, ahol forró teát és finom friss kenyérből készített „zsíroskenyeret hagymával” lehetett fogyasztani.

Nemes célokat követ a REMÉNYSÉG SZIGETE-nek ténykedése. Azzal, hogy a Magyarországon élők megörökíthetik otthoni földben nyugvó szeretteik nevét, közel hozza a szülőföldet, az elhagyott otthont.

Budapest, 2002. november 6.

Borbély B. Júlia

* * *

Mi történt Budapesten... *Szentpétery Tibor kiállítása*

2002. október 22-én nyílt meg dr. Szentpétery Tibor fotókiállítása '56-ban történt Budapesten' címmel. A kiállítás november 8-ig volt megtekinthető a budapesti, 21. kerületi Nagy Imre Általános Művelődési Központban. A megnyitón dr. Szakály Sándor történész mondott beszédet, valamint a szerző, a fotók készítője, dr. Szentpétery Tibor.

Ezt a köszöntőt teljes terjedelmében idézzük:

„Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A XX. században hazánk a megpróbáltatások sorát élte meg. Ezek mindig területvesztéssel és a népesség csökkenésével jártak. Mégis itt vagyunk az új évezredben is!

A XXI. századból visszatekintve Magyarország történelmének legutóbbi sorsdöntő eseményei közül kiemelkednek az '56-os forradalom és az ezt követő évtizedek. Mindkettőt megéltem és a jó Isten kegyelméből mindkettőt túléltem.

Az eseményeket felnőtt fejjel vettem tudomásul, amelyek közül a forradalom tragikus volt, de ugyanakkor fényes is. Fényes, hasonlóan az 1848-49 évek szabadságharcához.

'56-ban a szíveket megdobogtató 12 nap után azonban jött a megtorlások évtizede, mely idő alatt a politika tudatosan irtotta mindazt, ami addig a nevelés központi elve volt: a nemzeti érzést, a morális magatartást és a keresztényi gondolatokat. Ebben a légkörben nőtt fel két generáció! A mi gyermekeinkről, a mi unokáinkról van szó. Fiataljainkat nekünk - túlélő szemtanúknak - kell visszaterelnünk a helyes útra azzal, hogy elmondjuk és megmutatjuk az idegen érdekeket szolgáló világnézetű politika pusztításait, rombolásait.

Magamról annyit: 1956-ban nem voltam fegyveres ellenálló, mert 40 évesen a korombeli bajtársaimmal, barátaimmal megállapodtunk, hogy távol tartjuk magunkat az erőszakos cselekményektől, nehogy az uralkodó rendszer a volt reakciók fasiszta megnyilvánulásának minősítse le a fiatalság lelkes forradalmát.

A fiatalságot azonban nem hagytuk cserben. Támogattuk őket! Én például felvételre kész fényképezőgéppel a nyakamban rendszeresen jártam Budapest utcáit-tereit, és rejtett kamerával készítettem felvételeimet a körülöttem zajló eseményekről. Körülbelül 250 pillanatot rögzítettem a filmkockákon, melyek azután 35 éven át lappangtak a nyilvánosságtól elzárva. Első kiállításom '56-ról 1991-ben volt, de akkor egyszerre 3 helyszínen.

A mostani dokumentációs kiállítás célja az '56-os forradalom valóságának megjelenítése és tudatosítása. Kérem Önöket, hogy a képeimet ne csak nézzék, hanem lássák is meg azokban a mögöttes, bűnös politika minden brutalitását és szörnyűségét. Kérem, olvassák el a képek kísérő szövegeit is, mert azok további adatokat nyújtanak.

Itt és most tartom időszerűnek felemlíteni és a nyilvánosságot emlékeztetni, hogy ebben az évben hatvan éve, hogy a II. világháborúban a 2. Honvéd Hadsereg a keleti fronton óriási veszteséget szenvedett.

Nagyon fájjalom - én, aki 1942-ben a Honvéd Haditudósító Század egyik tudósító-raj parancsnokaként fotóriporter megbízatással a Don-kanyarban a fényképezőgépem szétlövéséig és súlyos sebesülésem pillanatáig a körülöttem zajló hadieseményekről filmkockára közel 1000 pillanatot rögzítettem - mondom, nagyon fájjalom, és meg nem bocsáthatónak minősítem azt a hivatalos politikát, amely a XX. századi ma-

gyar történelem kiemelkedően tragikus eseményéről e kerek évfordulón a mai napig megfeledkezett és nem méltatta az ott elpusztult hősök önfeláldozását.

Legalább mi, most a lelkünkben lobbantsuk fel a kegyelet lángját a keleti fronton többnyire jeltelen sírban nyugvó hősök tiszteletére, emlékezetére.

Kérem a jelenlévőket, hogy néhány pillanatig csendben gondoljunk reájuk... Köszönöm.

Végezetül kötelességemnek tartom, hogy a Művelődési Központ Vezetőségének köszönetet mondjak a kiállításom befogadásáért. Ugyanakkor mindnyájuk háláját tolmácsolom dr. Szakály Sándor kiváló hadtörténésznek, a Hadtörténeti Intézet volt főigazgatójának, a Duna TV jelenlegi alelnökének, hogy magára vállalta a kiállítás megnyitásának minden gondját, fáradságát. De köszönetet mondok Hollné Farkas Enikőnek, a Galéria munkatársának is, aki ezt a kiállítást megszervezte, továbbá minden Galéria-dolgozónak, akik a kiállítás berendezését kiviteleztek.

Amennyiben a kiállítás anyaga és minősége megnyerte tetszésüket, úgy kérem, a látnivalókra hívják fel barátait, ismerőseik figyelmét, mert a kiállítás november 8-ig látható.

Kérem kedves mindnyájukat, hogy a kiállítás megtekintése után gazdagítsák a Galéria vendégkönyvét bejegyzéseikkel.

Minden kedves vendégünknek további jó egészséget kívánok és köszönöm, hogy megjelentek és meghallgattak.

Csepel, 2002. október 22.

Szentpétery Tibor "

* * *

Erdélyi örmények Budapesten

A múlt hét végén újból az erdélyi örményekről esett szó Budapesten. A XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat szervezésében az örmény katolikus templomban került sor *A szamosújvári örmény temető című* könyv bemutatására.

A kiadvány szerzője *Balázs Bécsi Attila*, a szamosújvári Téka Művelődési Alapítvány klubvezető tanára, de alkotó munkájában értékes segítséget, támogatást kapott a Kis-Szamos menti régi Armenopolis egyik leglelkesebb, legtevékenyebb tagjától, *Lengyel Máriától*, aki különösen a könyvben található felvételek készítéséhez járult hozzá. A könyvet népes közönség előtt *Szongoth Gábor*, a XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat elnöke mutatta be. A könyvismertető után színvonalas kulturális műsoron vehettek részt a jelenlévők (köztük egy kis erdélyi küldöttség is). Ugyanebből az alkalomból *Örmény temetők* címmel érdekes kiállítást is szerveztek a helyszínen.

A múlt hét végi rendezvény fővédnöke ezúttal is a szamosújvári örménymagyar közösséget támogató Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesülete volt, amelynek elnöke, *dr. Issekutz Sarolta* rendszeresen tartja a kapcsolatot az erdélyi örmény közösségekkel és kulturális, művészi megnyilatkozásaival jelentősen hozzájárul érvényesüléséhez.

Erkedi Csaba

(Szabadság 2002. október 21.)

* * *

Gyönyörű könyv - halottak napjára

ami az élők napja

Ugye, milyen jó dolog levenni egy könyvet a polcra, ha éppen gyermekünknek kell válaszolnunk valamilyen kérdésre? Például: kik voltak azok a szamosújvári örmények? - kérdezheti gyermekünk (és kérdezze is! - pontosabban tegyük róla mi magunk, hogy kérdezze!), mire könnyed mozdulattal elővesszük a vonatkozó könyvet, amelyben adatokat találunk, értelmezhető, színes fényképeket találunk, a városról és lakóiról szóló, összefoglaló tanulmányt találunk, temetőterképet találunk, hogyha arrafelé visz az utunk, akkor eligazodjunk és megtalálhassuk - esetleg egyik déd- vagy ükszülők sírját...

Tehát: válaszolni tudunk gyermekeinknek.

Nos, ezt teszi lehetővé *Balázs-Bécsi Attila* új könyve, a Szabadság című kolozsvári lap beszámolójában is említett **A szamosújvári magyar-örmény katolikus temető monográfiája**.